

TERÀPIA OCUPACIONAL

Memòria anual 2008

Berga

FUNDACIÓ HUMANITÀRIA
PEL 3r i 4t MÓN
DR. TRUETA

PRESENTACIÓ:

LA TERÀPIA OCUPACIONAL A LA FUNDACIÓ TRUETA.

La teràpia ocupacional és una disciplina sanitària relacionada amb persones que pateixen alguna alteració, discapacitat i/o disminució física o mental, ja sigui temporal o permanent que valora i tracta les persones utilitzant activitats propositives per prevenir la discapacitat i desenvolupar la independència funcional. (*La Federació mundial de terapeutes ocupacionals (WFOT), El consell de terapeutes ocupacionals per els països europeus (COTEC).*)

La Fundació humanitària pel 3r i 4rt món Dr. Trueta està dirigida a persones que estiguin en edat laboral, que tinguin diagnosticada una malaltia mental severa i que siguin de la comarca d'Osona i el Berguedà.

Els usuaris de la Trueta són persones que a causa de la patologia mental no desenvolupen un treball en una empresa ordinària. Aquí se'ls hi dóna la oportunitat de realitzar una ocupació significativa.

Segons la Terminologia Uniforme de Teràpia Ocupacional, la persona es desenvolupa en tres apartats:

1. Tasques de desenvolupament. (Activitats de la Vida Diària, AVD)
2. Components d'execució. (habilitats de la persona per participar de manera satisfactòria en les diferents activitats)
3. Context. (ambient).

La dificultat que una persona pugui tenir per realitzar una activitat de la vida diària serà a causa d'una disfunció dels components d'execució dins un ambient determinat.

Als usuaris, venir als nostres centres els hi suposa haver de desenvolupar una tasca, agafar uns hàbits treballant les Activitats de la Vida Diària (AVD) com mantenir uns horaris, seguir unes normes, uns rols laborals, trobar-se amb companys de feina, que en molts casos s'han convertit en amics. Això els hi permet treballar unes habilitats dins un ambient.

Una de les tres vessants que porta a terme la Fundació és la social on se'ls hi obre la possibilitat de tenir un contracte de treball i alta a la Seguretat Social als usuaris, proporcionant un canvi de rol: rol de malalt a rol de treballador i la integració en el món laboral.

Una altre de les vessants és la humanitària, els usuaris saben que la tasca que realitzen al centre serà d'utilitat a persones que ho necessiten ja que els medicaments provinents de la indústria farmacèutica i el material sanitari que processen arribaran al 3r món.

L'altre vessant és l'ecològica, es separen les diferents fraccions dels medicaments (vidre, paper, plàstic, cartró, metall, alumini, llauna..) .

El resultat de tot el procés és satisfactori per ells, ja que desenvolupen una tasca significativa, augmentant així el nivell d'autoestima i el grau d'autonomia. Es proposen unes activitats orientades a un tipus de desenvolupament personal que serveixi, perquè l'individu millori en el coneixement les seves pròpies dificultats, però per sobre de tot prengui consciència de les seves pròpies capacitats. Això es fa a través d'una ocupació.

El model de l'ocupació humana desenvolupat per Gary Kielhofner defineix **ocupació humana** com a que és part de la condició humana, a part de les característiques del ser humà, es comparteix una naturalesa ocupacional innata.

Ocupació humana es refereix en fer el treball, el joc o les activitats de la vida diària, dins un context temporal, físic o sociocultural que caracteritza gran part de la vida humana.

Ja des de l'any 1995 la Fundació humanitària Dr. Trueta treballava amb persones amb problemes de Salut Mental des del Servei de Teràpia Ocupacional. A partir d'aquest moment és quan s'aplica la reinserció laboral d'aquest col·lectiu. Al maig del 2.000 es va constituir el **Centre Especial de Treball (C.E.T), el qual vam anomenar " El Merma"**. El dia 17 de gener de l'any 2002 es va obrir un altre **C.E.T a la ciutat de Berga anomenat " Mossèn Armengou"**.

*"No faig projectes de futur perquè no em vull decebre.
Ara sé que val la pena viure, ara tinc la sensació que estic viu."*

Els nostres centres estan dirigits a persones afectades per un trastorn mental sever i que es troben en edat laboral, però que degut a la malaltia no poden desenvolupar ni mantenir un lloc de treball. Dins dels trastorns mentals greus i crònics s'inclouen: esquizofrènia, psicosis maníac – depressiva, depressions greus recurrents, paranoides, síndromes cerebro – orgànics i altres psicosis així com alguns trastorns de

la personalitat, que dificulten i impedeixen el desenvolupament de les capacitats funcionals en relació als aspectes bàsics de la vida.

Pensem que una de les principals problemàtiques de les persones que pateixen una malaltia mental greu és la seva manca d'accés al món laboral. El grup de malalts mentals ha estat el grup de discapacitats amb menor èxit a l'hora d'aconseguir i mantenir llocs de treball, o bé, se'ls ha encasellat en un treball molt poc gratificant en el qual difícilment es podien realitzar com a éssers humans. També se'ls dóna treball en menor freqüència i duració que en altres discapacitats. Tot això afegeix una patologia addicional a la malaltia mental ja que existeix una relació entre la salut de la persona i les seves ocupacions.

*“Abans creia que tot era negatiu, estava sempre trist, la vida era una merda.
Ara sé que val la pena viure, ara tinc la sensació que estic viu.”*

SERVEI DE REHABILITACIÓ LABORAL I CENTRE ESPECIAL DE TREBALL:

En el SRL ensenyem, treballem i eduquem a partir de les tasques de desenvolupament, els components d'execució i l'ambient del centre. Que els permetin poder aconseguir i mantenir un lloc de treball ja sigui protegit com ordinari.

Dins les tasques de desenvolupament:

- Activitats de la vida diària: higiene personal, mantenir l'uniforme net..
- Activitat laboral: mantenir el lloc de treball ordenat, adquisició i manteniment del lloc de treball, rol de treballador, participació voluntària en les tasques..
- Activitats d'oci: Participació en les activitats organitzades per el centre i usuaris.

Es treballen els Components d'Execució afectats:

- Components cognitius: Temps d'atenció, iniciació i acabament de l'activitat, memòria, seqüenciació, resolució de problemes, aprenentatge..
- Components psicosocials: valors, interessos, conducta social, habilitats interpersonals, autoexpressió, autocontrol i autoconcepte...

L'ambient:

- Proporcionant un ambient físic, social i cultural creant un ambient de benestar i favorable a la inserció de la persona.

“Treballar aquí m'ha ajudat a portar un horari (abans no em llevava fins les onze del matí). Ara sóc un treballador, cobro uns diners i contribueixo en disminuir el paro.”

*“La feina et dóna al·licients, et motiva, et mou, ...
M’ha ajudat a què en arribar el diumenge,
m’estructuri la setmana com qualsevol altra persona.”*

En tot el procés és molt important donar **reforç i motivació** als treballadors, que vegin que són capaços de començar i acabar una feina amb èxit. Per això és imprescindible poder adaptar les activitats a les discapacitats de cada treballador, per evitar així, l’equivocació i la frustració.

Si aquests aspectes de la seva vida són positius, l’estabilitat emocional, la col·laboració i el rendiment en la feina milloren.

Passat aquest període d’aprenentatge i entrenament la persona o bé pot entrar a formar part del segon nivell, el C.E.T (sistema de contracte i alta a la Seguretat Social) o incorporar-se a una empresa ordinària.

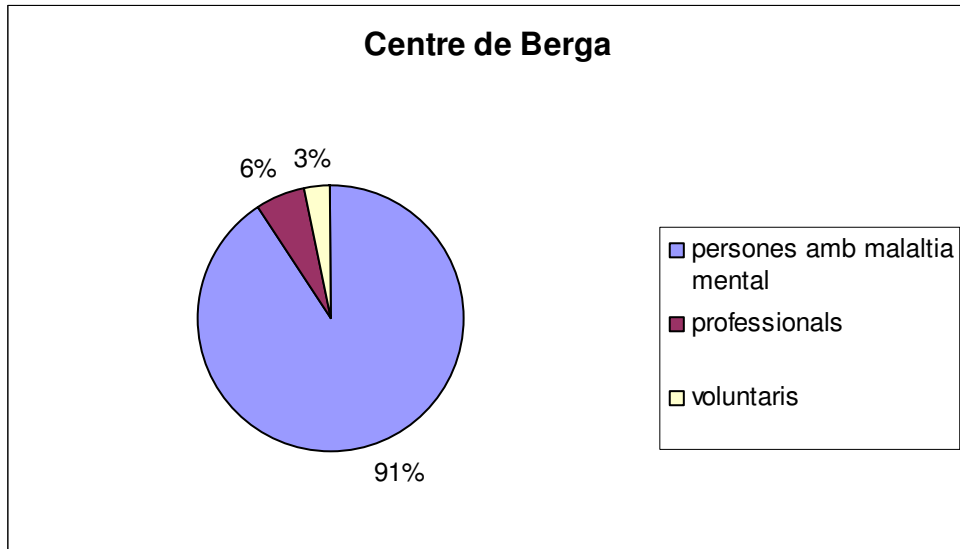
Els malalts mentals poden ser persones competitives dins una empresa ordinària sempre que, prèviament a aquesta inserció laboral s’hagi fet un treball de tractament farmacològic i psiquiàtric així com també, un tractament de RHB laboral i social adequat a cada persona.

“Ara m’omple poder dir: Jo també treballo.”

OBJECTIUS

- Adquirir i mantenir hàbits de cura i higiene personal
- Mantenir i tenir cura de l’uniforme, les eines de treball i el lloc de treball
- Potenciar les relacions socials dins del centre, mitjançant una feina, així com mantenir aquestes relacions fora de l’àmbit laboral.
- Adquirir, potenciar o mantenir uns hàbits laborals i socials.
- Moure’s de forma autònoma i funcional en la comunitat.
- Desenvolupar les tasques laborals de forma efectiva, tant en qualitat com en producció dins en un temps adequat, tenint en compte i complint sempre les normes de seguretat del centre.
- Desenvolupar activitats no remunerades per el benefici de la comunitat.
- Explorar i realitzar activitats d’oci fora de l’àmbit laboral.

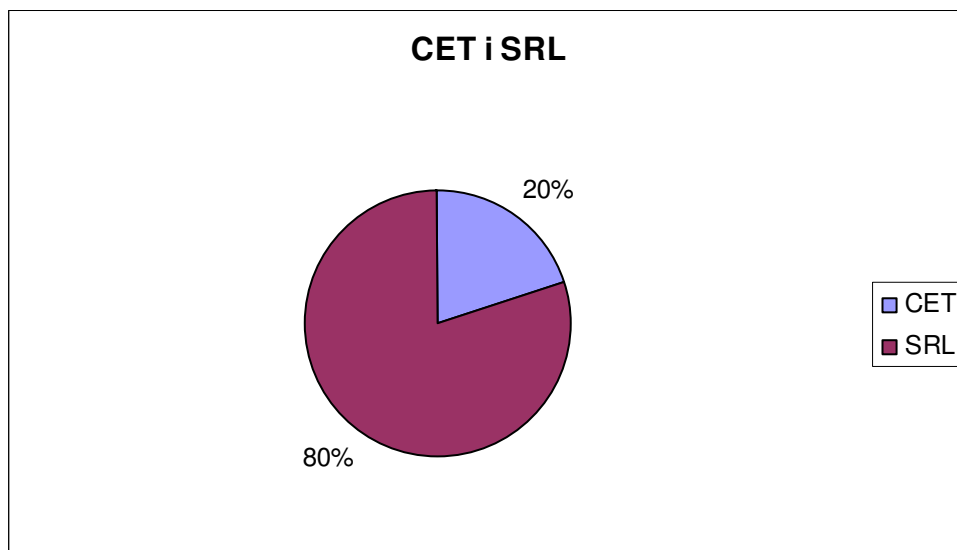
Actualment al centre que té la Fundació pel 3r i 4rt món a Berga hi ha 33 persones. D'aquestes, 33 persones, 30 tenen un trastorn mental sever, 2 són professionals i 1 són persones voluntàries.

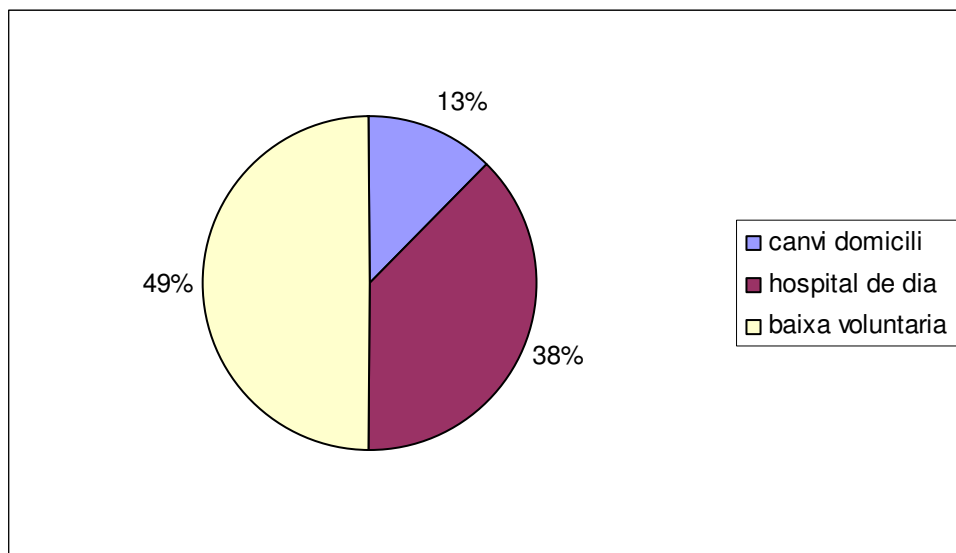
“La Trueta va significar per mi un començar de zero conèixer gent nova i ocupar els caps de setmana. M’ajuda, em fa sentir part d’un grup, em socialitza i a poc a poc vaig canviant.”

Centre Especial de Treball i Servei de Rehabilitació Laboral:

La Fundació Trueta disposa d'un **Centre Especial de Treball (CET)** i d'un **Servei de Rehabilitació Laboral (SRL)**. En el CET hi ha contractades 6 persones i en el SRL hi assisteixen 24 persones.

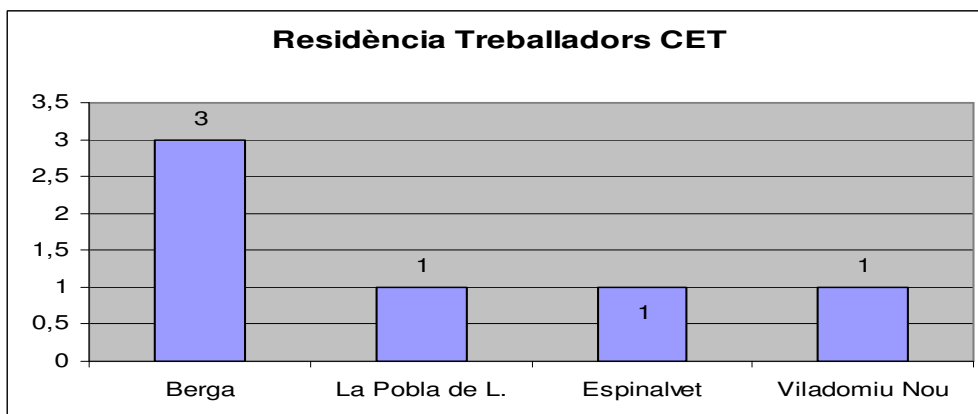
Durant el 2008 han passat 30 persones per la Trueta, d'aquestes 8 ja no assisteixen al centre de la fundació per diversos motius com poden canvi de domicili i la impossibilitat d'assistir, recaiguda i ingrés al recursos assistencials de salut mental, falta de vinculació al servei, canvis de voluntariat o vinculació a altres serveis de salut mental de la comarca.

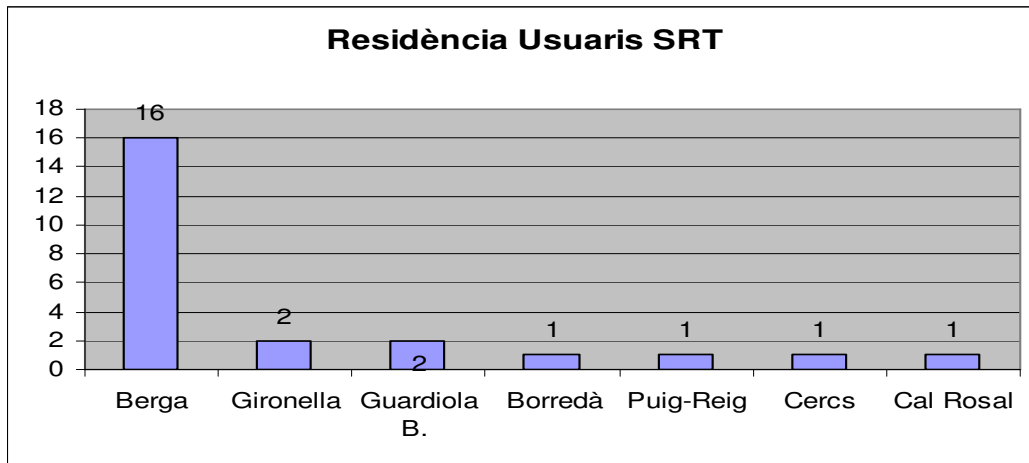

“El treball, en nostre constant aliat, moralitza els fantasmes de la nostra ment.”

Residència dels treballadors:

El lloc de residència on viu la majoria dels treballadors del **CET i SRL Mossèn Armengou**, és a Berga, a on hi viuen 19 persones. La resta de treballadors viuen repartits a Gironella, Guardiola de Berguedà, La Pobla de Lillet, Viladomiu Nou, Espinalvet, Cercs, Puig-Reig, Cal Rosal i Borredà.

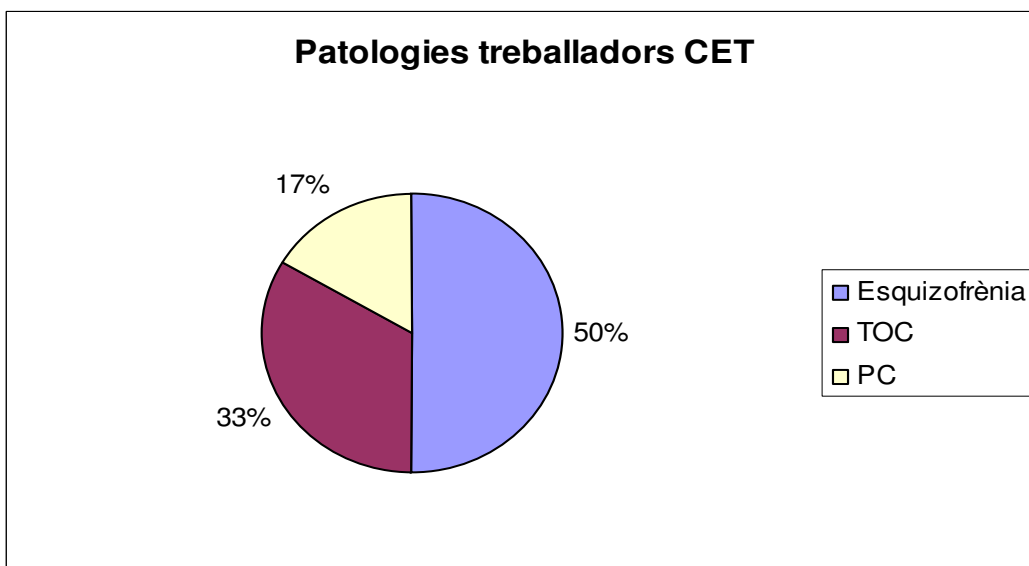

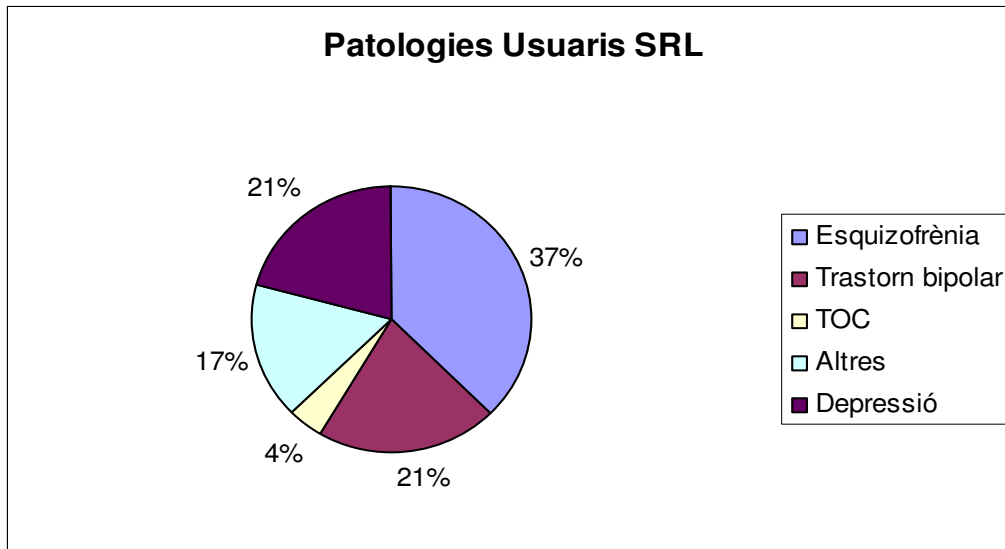
"A casa no faig res, em cau el món a sobre."

Patologies:

La patologia que té més incidència en els treballadors del CET és l'esquizofrènia, que representa un 50%, tenint en compte que són un total de 6 treballadors. La resta de persones tenen trastorn obsessiu compulsiu i una altre té paràlisi cerebral.

La patologia que té més incidència en els usuaris del SRL és també com el CET l'esquizofrènia amb un 37 %, i la resta tenen altres trastorns mentals com són el trastorn bipolar, trastorn obsessiu compulsiu, trastorn depressiu, trastorn esquizoafectiu, entre altres.

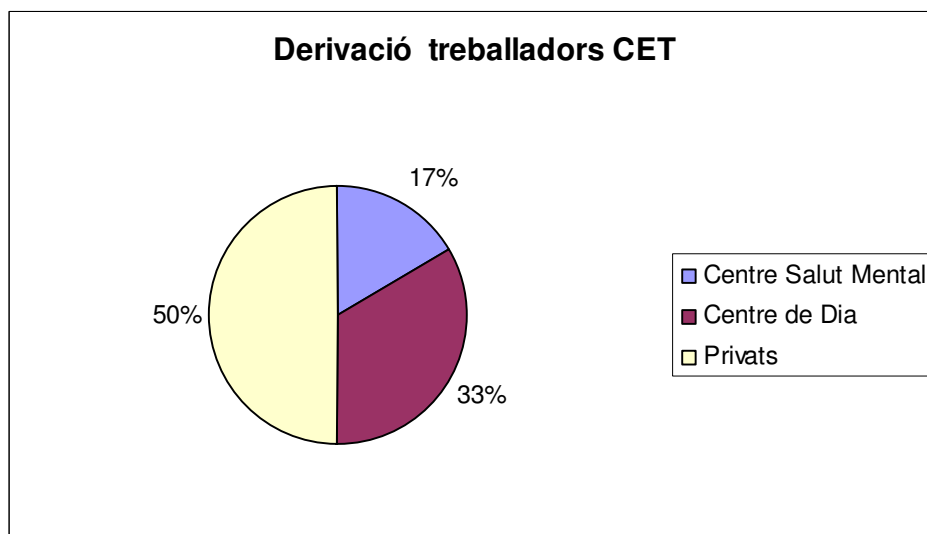

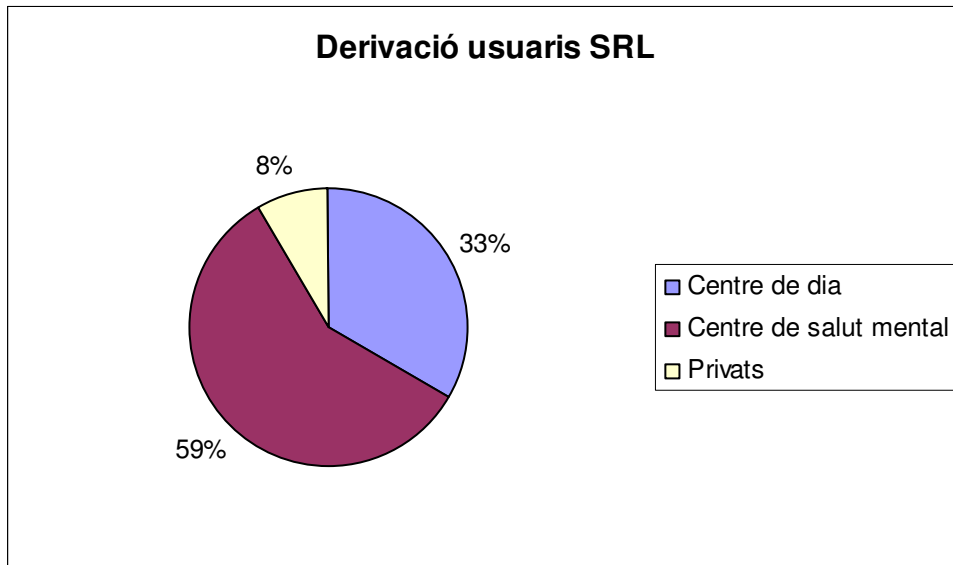

El fet de treballar m'ha afavorit en tots els aspectes. He fet un gir de 180°. Abans m'estava a casa sol, no anava enlloc, no trobava feina,... Tenia moltes pors, però les he anat superant. Tenia moltes obsessions que han anat desapareixent.”

Lloc de derivació:

La majoria de persones que tenim actualment al centre ens venen derivades de diferents serveis de salut mental de la comarca. El 10% ha estat derivat per el Centre de Dia l'Oreneta, el 50% ha estat derivat pel centre de salut mental d'adults i un 33,33% ha estat derivat de forma privada o d'altres serveis socials de la comarca.

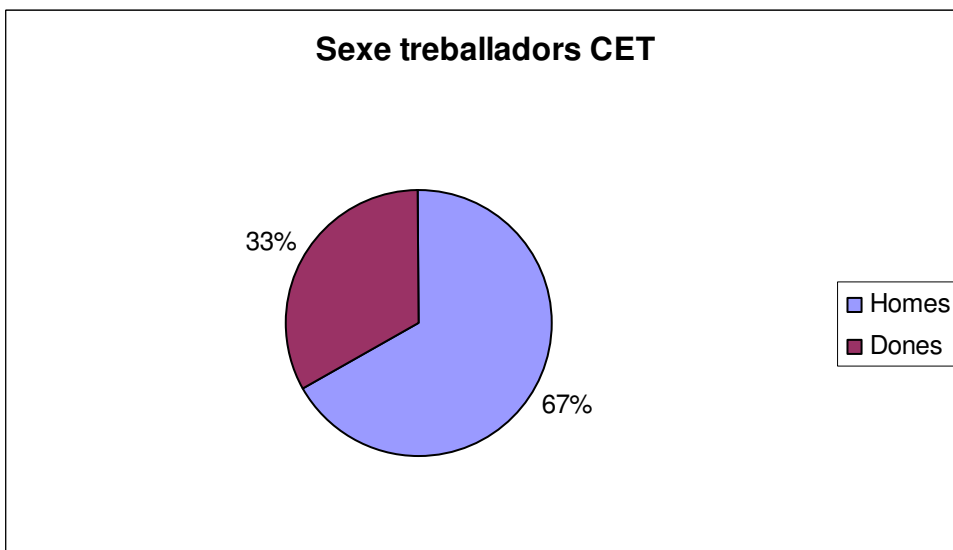

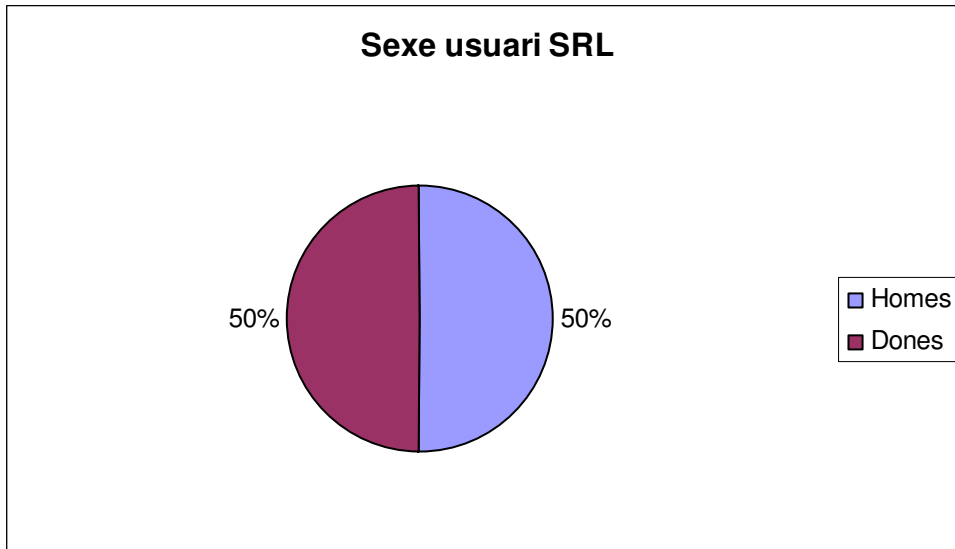

“La funció terapèutica que té la Fundació és molt útil en la meva depressió. Aquí he entrat en contacte amb altres persones. He millorat molt el meu rendiment psicològic, estar aquí m'està curant molt, més que les medecines.”

Sexe:

En la plantilla de persones que formen el centre de Berga hi ha 17 homes i 14 dones. Al **CET Mossèn Armengou**, hi ha 4 homes i 2 dones. En el **SRL** hi ha 12 homes i 12 dones.

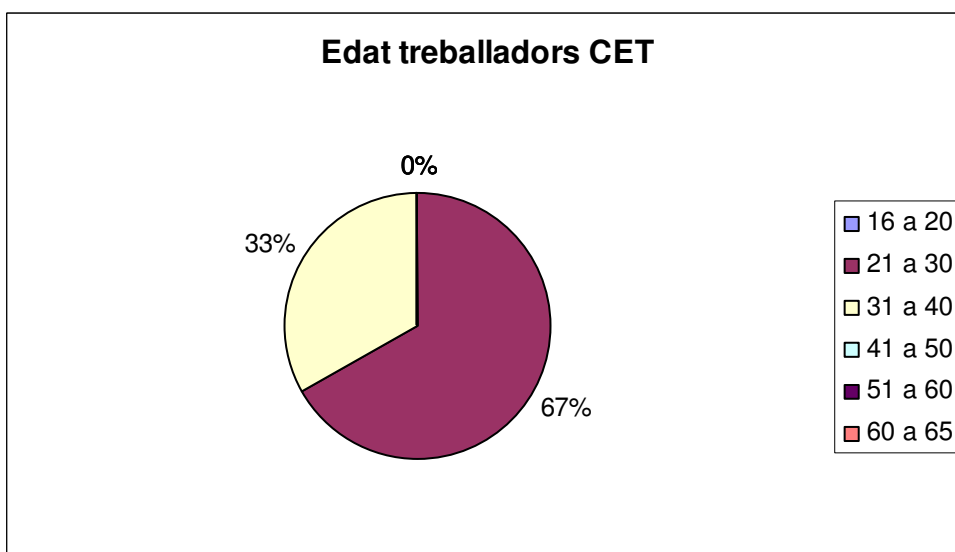

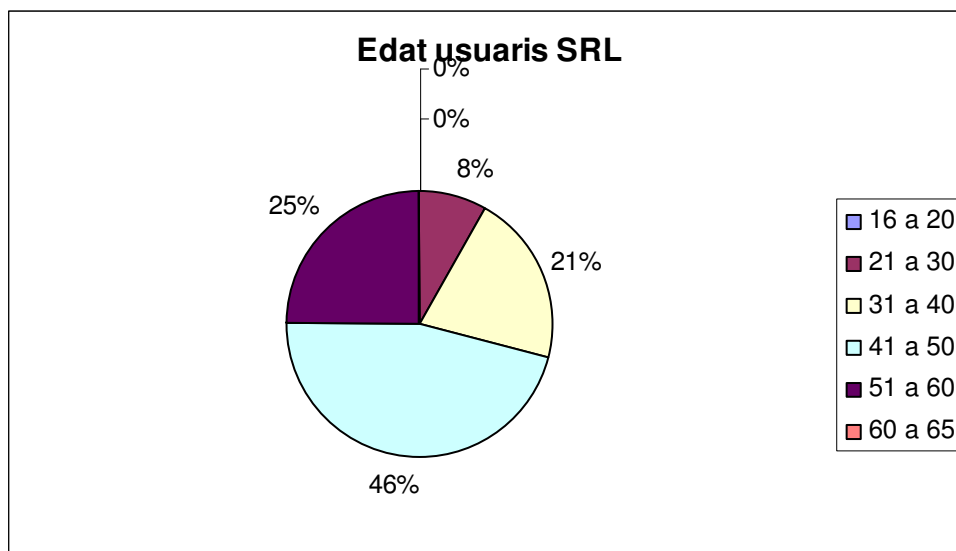
"Crec que hi ha diferències entre un lloc normalitzat i la Trueta, aquí no hi ha baralles, crits ni pressions."

Edat:

L'edat més freqüent dels treballadors del CET és entre 21 a 30 anys, seguint la franja de 31 a 40 anys.

Per el que fa a l'edat dels usuaris del SRL la franja més freqüent és de 41 a 50 anys, seguint amb un 25% la franja de 51 a 60 anys i amb un 21% de 31 a 40 anys. I nomès un 8% de 21 a 30 anys.

“La malaltia mental m’ha ocasionat una falta d’il·lusió per engegar projectes, com per exemple estudiar o treballar en un altre lloc.”

ACTIVITATS LÚDIQUES I DE SOCIALITZACIÓ

Des del nostre centre intentem no oblidar aquest aspecte mancat i alhora tant necessari per a ells. Per això a mig matí fem una parada de 20 minuts per esmorzar, no ens quedem al centre sinó que anem a un bar. Aquesta parada creiem que és important principalment per dues raons. La primera per diferenciar l'espai i el temps de treball del de l'oci. Quan estem treballant hem d'estar per la feina que estem realitzant i quan sortim a esmorzar és moment de descansar i relaxar-se.

I la segona raó és la de potenciar la comunicació i la socialització entre els propis companys i amb la resta de la societat. És el moment també, per poder explicar i comentar coses de la seva vida, què han fet durant el cap de setmana, comentar les notícies dels diaris, explicar acudits etc.

“El companyerisme és la nostra bandera que teixim plegats i que pintem amb el color de l'amistat.”

“Ara tinc més confiança en mi mateixa, sóc més sociable, més simpàtica i més oberta”

MESURES PENALS ALTERNATIVES

Les mesures penals alternatives consisteixen en el compliment d'obligacions o tractaments imposats a l'autor d'un delictes per un jutge o tribunal com a pena alternativa a l'internament a la presó. Permeten donar una resposta als fets delictius d'una manera menys aflictiva que l'internament, atesa l'orientació reeducativa i de reinserció social establerta a la Constitució. Amb plena salvaguarda dels drets de les víctimes, aquestes mesures permeten l'infractor conciliar el règim penal al qual s'han de sotmetre amb la seva vida familiar, laboral i social. Aquestes mesures es porten a terme amb col·laboració amb el Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya.

Durant aquest any 2008 han realitzat treballs en benefici de la comunitat 1 persona.

A la Trueta tenim els monstres de la nostra psicologia
pacificats en harmonia els uns amb els de l'altre
ja que ens mostren les seves cares.

Carles Aguilar Serra

Dibuixos: Manel Riera

Frases dins del text: usuaris de la Fundació Trueta

Frase final: Carles Aguilar Serra

Fundació Humanitària pel 3r i 4t món Dr. Trueta

C/ Canigó, 33

08500 Vic

Tel : 93 886 92 76 Fax: 93 889 13 97

www.trueta.cat

trueta@trueta.cat

